

NORGES BANK

ETISKE REGLER FOR LEVERANDØRER

Disse etiske reglene er vedtatt av Juridisk direktør i Norges Bank 17.11.2014, og er sist endret 3.1.2019. Reglene bygger på etiske prinsipper vedtatt av hovedstyret i Norges Bank 19.10.2011 (sist endret 13.6.2018) og sentralbanksjefens utfyllende etiske regler for ansatte i Norges Bank sentralbankvirksomheten, vedtatt 23.11.2012 (sist endret 28.11.2018).

Reglene gjelder for leverandører som har tilgang til bankens lokaler eller systemer. Leverandøren har ansvar for at medarbeidere som utfører tjeneste eller arbeid for Norges Bank gjøres kjent med disse etiske reglene.

Brudd på reglene kan føre til at kontraktsforholdet avsluttes.

1. Felles regler for alle leverandører

1.1. Generelt

Norges Bank er som sentralbank gitt stor myndighet og tillit. Leverandører skal bidra til å verne om bankens omdømme gjennom høy etisk bevissthet og integritet.

1.2. Menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter

Leverandøren skal:

- respektere menneskerettighetene
- overholde internasjonalt anerkjente konvensjoner fra FN og ILO om menneskerettigheter og arbeidstakeres rettigheter
- følge relevant nasjonal lovgivning i de landene leverandøren opererer, herunder om arbeidstakeres rettigheter.

1.3. Ulovlige handlinger og korrupsjon

Leverandøren eller tredjeparter som opptrer på vegne av leverandøren:

- skal avstå fra ulovlige handlinger, herunder alle former for korrupsjon
- må ikke for seg eller andre kreve, motta eller akseptere et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av sitt oppdrag
- må heller ikke gi eller tilby noen en utilbørlig fordel i anledning av sitt oppdrag for Norges Bank.
- skal ikke bidra til noen form for avtaler eller transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger (hvitvasking) eller med tilknytning til terrorhandlinger.

1.4. Diskriminering

Norges Bank godtar ikke noen form for diskriminering, trakassering eller mobbing fra personer som er involvert i Norges Banks virksomhet.

1.5. Taushetsplikt

Den som utfører tjeneste eller arbeid for Norges Bank, har plikt til å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det vedkommende i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om bankens eller andres forretningsmessige forhold eller noens personlige forhold, jf. sentralbankloven § 5-2. Taushetsplikten gjelder også etter avsluttet oppdrags- eller tjenesteforhold, og overtredelse er straffesanksjonert. Leverandørens ansatte som utfører arbeid eller tjeneste for Norges Bank og som har tilgang til bankens lokaler eller systemer, skal undertegne en taushetserklæring.

1.6. Interessekonflikter

Leverandøren skal avstå fra handlinger som kan skape eller synes å skape direkte eller indirekte konflikt med de interesser man skal ivareta som leverandør til Norges Bank. Leverandøren skal varsle Norges Bank om mulige interessekonflikter.

1.7. Gaver

Leverandøren skal ikke gi noen form for gaver eller personlige fordeler til ansatte i Norges Bank eller nærstående av ansatte i Norges Bank. Med "nærstående" menes det samme som definisjonen i verdipapirhandelloven § 2-5 nr. 1, 2 og 4 (eksempelvis ektefelle, mindreårige barn eller selskaper der man har bestemmende innflytelse).

2. Særskilte regler

2.1. Virkeområde

Reglene nedenfor er spesialregler som gjelder for ansatte hos leverandøren:

- når disse opptrer på vegne av Norges Bank
- når disse gjennom oppdraget for Norges Bank har innsideinformasjon eller annen konfidensiell informasjon

Den nærmere anvendelsen av disse reglene kan avtales særskilt.

2.2. Egenhandel

En ansatt hos leverandøren:

- kan aldri kjøpe, etablere, selge, legge inn handelsordre, innløse eller refinansiere finansielle instrumenter, valutaprodukter eller fastrenteprodukter hvis den ansatte som følge av sitt arbeid for Norges Bank har – eller har tilgang til – informasjon som ikke er offentlig tilgjengelig om omstendigheter som kan påvirke kursforholdene
- med særlig innsyn i renteprosessen eller prosessen med råd om motsyklisk kapitalbuffer kan ikke kjøpe, etablere, selge, legge inn handelsordre, innløse eller refinansiere valutaprodukter, fastrenteprodukter eller finansielle instrumenter i norske kroner de siste 21 kalenderdager før dagen for offentliggjøring av rentebeslutningen og beslutningsgrunnlaget for rådet om motsyklisk kapitalbuffer, eller frem til rådet er offentliggjort
- har likevel anledning til nødvendig veksling av valuta i forbindelse med reiser eller flytting mellom land med ulik valuta
- som gjennom sitt arbeid for Norges Bank vil kunne ha tilgang til fortrolig informasjon om enkeltfinansforetak, kan ikke erverve eller avhende norske omsettelige verdipapirer (jf. definisjonen i § 2 i verdipapirhandelloven) som er utstedt av foretak i finansiell sektor, eller derivater til slike.

En ansatt hos leverandøren som i sitt arbeid for Norges Bank:

- forvalter porteføljer eller gjennomfører transaksjoner i finansielle instrumenter eller på annen måte treffer beslutninger om finansielle instrumenter, kan ikke foreta egenhandler i de samme finansielle instrumentene som ligger innenfor forvaltningsmandatet
- har – eller har tilgang til – opplysninger om Norges Banks handel i finansielt instrument, kan ikke foreta egenhandler i samme type instrument før opplysningen er offentlig
- normalt har innsyn i eller arbeider med forvaltning av finansielle instrumenter for Norges Bank kan ikke:
  - handle derivater eller i Exchanged Traded Notes (ETN).
  - ved egenhandel å benytte motparter som regelmessig og i vesentlig omfang yter tjenester til sentralbankvirksomheten med mindre handelen skjer elektronisk og til standardiserte vilkår.

2.3. Innsideinformasjon og annen konfidensiell informasjon

Ansatte hos leverandøren som i sitt arbeid for Norges Bank får kjennskap til innsideinformasjon (jf. definisjon i verdipapirhandelloven) eller annen konfidensiell informasjon, må ved handel i finansielle instrumenter ikke misbruke slik informasjon.

Den som har innsideinformasjon må:

- ikke misbruke denne til å gjennomføre handel i finansielle instrumenter, hverken direkte eller indirekte, for egen eller fremmed regning, eller oppmuntre andre til slike disposisjoner
- ikke gi slik informasjon videre til uvedkommende
- utvise tilbørlig aktsomhet slik at opplysningene ikke kommer i uvedkommendes besittelse eller misbrukes
- ikke gi råd til uvedkommende om handel i de aktuelle finansielle instrumentene.

Misbruk av innsideinformasjon er straffbart etter lovbestemte regler (jf. verdipapirhandelloven kap. 3).

2.4. Gaver

Ansatte hos leverandøren skal avstå fra å motta gaver eller personlige fordeler til seg selv eller andre fra bankens forretningsforbindelser når vedkommende opptrer på vegne av Norges Bank. Ansatte hos leverandøren, som opptrer på vegne av Norges Bank, skal heller ikke gi gaver til forretningsforbindelser av Norges Bank. Forbudene gjelder uavhengig av gavens økonomiske verdi og selv om ytelse av gaven anses som kutyme i vedkommende miljø, land eller kultur.

2.5. Invitasjoner

Dersom ansatte hos leverandøren deltar på eksterne reiser, seminarer mv. for Norges Bank, skal kostnadene som hovedregel dekkes av Norges Bank.

Ansatte hos leverandøren som opptrer på vegne av Norges Bank, kan ta i mot invitasjon til måltider fra bankens forretningsforbindelser bare dersom måltidet naturlig inngår som del av et møte eller annen omstendighet som knytter seg til et oppdrag for Norges Bank, eller hvor formålet åpenbart ikke er å oppnå kontrakter med eller særlige ytelser fra Norges Bank.

Dersom kostnadsdekningen er regulert annet sted i avtalen mellom leverandøren og Norges Bank, går det foran bestemmelsen her.

2.6. Foredrag og undervisning

Ansatte hos leverandøren kan ikke motta godtgjørelse eller lignende for eksternt foredrag med direkte tilknytning til Norges Banks virksomhet, unntatt når samlet verdi er under NOK 500,-, Kontantgodtgjørelse kan likevel ikke mottas.

Norges Bank skal dekke utgifter til reise og opphold i forbindelse med eksterne foredrag den ansatte holder eller bidrar til. Arrangøren kan dekke seminaravgift eller lignende samt måltider inkludert i seminaravgiften, når foredraget er knyttet til seminaret. I særlige tilfeller kan Norges Bank forhåndsgodkjenne at også andre utgifter dekkes av arrangøren, hvis det er ubetenkelig å gjøre unntak. Dersom kostnadsdekningen er regulert annet sted i avtalen mellom leverandøren og Norges Bank, går det foran bestemmelsen her.

3. Rett til kontroll

I avtaleperioden plikter leverandøren å gi Norges Bank innsyn i spørsmål som gjelder etterlevelse av disse etiske reglene, spesielt om hvordan leverandøren gjennomfører kontroll og oppfølging.

4. Melding om kritikkverdige forhold

Leverandører skal ved kjennskap til eller mistanke om brudd på disse etiske reglene gi beskjed til internrevisjonen i Norges Bank på e-postadressen: IR-Varling@Norges-Bank.no.

Ansatte hos leverandøren oppfordres til å melde fra om mulige kritikkverdige forhold knyttet til gjennomføring av avtalen med Norges Bank. Hvis det ikke er hensiktsmessig å bruke ordinær rapportering, kan ansatte hos leverandøren melde om slike forhold direkte til internrevisjonen i Norges Bank på e-postadressen: IR-Varling@Norges-Bank.no. Slike meldinger kan både gjelde forhold hos Norges Bank og leverandøren.

5. Unntak fra reglene

Eventuelle unntak fra disse reglene i enkelttilfeller må forhåndsgodkjennes skriftlig av Norges Bank.